

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДРУЧНИКІВ З ВИВЧЕННЯ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

У статті розглянуто загальні тенденції у викладанні української мови як іноземної, розробленні єдиних державних стандартів. Подано короткий огляд підручників з української мови як іноземної. Підручники з російської мови як іноземної проаналізовано відповідно до рівнів (A1-C2) за такими аспектами, як використання сучасної лексики, доцільність та вмотивованість використання граматики для початкових рівнів вивчення мови, застосування сучасних текстів для ілюстрації як мовного матеріалу, так і для ознайомлення з культурою країни.

Ключові слова: українська мова як іноземна, вивчення іноземної мови, підручники, говоріння, читання, аудіювання, письмо, граматики, лексика.

Кардинальні зміни геополітичних орієнтирів України актуалізували останнім часом необхідність уніфікації викладання, вивчення та оцінювання української мови як іноземної відповідно до міжнародних стандартів, так само, як і прискорення процесу внесення УМІ до Загальноєвропейського реєстру мов, для цілеспрямованої і послідовної популяризації в Україні та поза її межами.

Сьогодні збільшується кількість і географія зацікавлених, які хочуть вивчити українську мову. Натомість спеціалізованої літератури, яка б дотримувалась концептуальних підходів в укладанні підручників української мови як іноземної й містила новітні комунікативно зорієнтовані методики, а також розробленої дидактики викладання цієї дисципліни згідно з міжнародними стандартами, на жаль, немає.

Входження України до європейського і світового культурного простору висуває нагальну потребу введення української мови до реєстру мов Європейського союзу. Цей факт вимагає від українських фахівців подальшого вдосконалення підходів до викладання української мови як іноземної відповідно до міжнародних стандартів з метою цілеспрямованої і послідовної популяризації української мови в Україні та поза її межами.

Диференціація та опис рівнів володіння мовою, а також створення відповідних лінгвометодичних моделей є важливою й актуальною проблемою сучасної теорії та практики викладання УМІ. Нагально ця проблема постала в кінці ХХ ст. у зв'язку з уніфікацією європейських національних освітніх систем.

На європейському рівні вперше ця проблема обговорювалася в середині 80-х рр. А в 1996 р. у Страсбурзі було ухвалено фінальний документ «Сучасні мови: вивчення, викладання, оцінка. Загальноєвропейська компетенція», у якому було подано параметри та критерії оцінки рівнів володіння мовою та комунікативної компетенції як кінцевої мети навчання, а також способи її оцінки із залученням тестових технологій.

Згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти існує шість рівнів володіння мовою, які були розроблені Асоціацією Мовних Експертів ALTE (The Association of Language Testers in Europe): A1 — елементарний (Breakthrough); A2 — базовий (Waystage); B1 — перший сертифікаційний (Threshold); B2 — другий сертифікаційний (Vantage); C1 — третій сертифікаційний (Effective operational proficiency); C2 — четвертий сертифікаційний (Mastery). Вони охоплюють проміжок від базового до практично бездоганного рівня володіння мовою. На них зорієнтовані навчальні посібники з будь-якої європейської мови, довідники, словники, тести.

Термінологічно ця класифікація не може дати повного уявлення про зміст кожного конкретного рівня володіння мовою, межі між рівнями досить умовні. У країнах, що входять до Загальноєвропейського реєстру мов, розроблено систему тестів, які визначають рівень володіння мовою в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: говорінні, читанні, аудіюванні, письмі, а також двох аспектах: граматиці та лексиці. Уніфікована система тестування дозволяє визначати та сертифікувати рівень володіння іноземною мовою незалежно від місця, часу та форми навчання, а також забезпечує міжнародне визнання мовних сертифікатів. Сертифікаційна система визначення рівня володіння будь-якою іноземною мовою має бути побудована з урахуванням цілей її використання, навичок та умінь у використанні мовних засобів для реалізації певних тактик мовленнєвої поведінки в основних видах

мовленневої діяльності: читанні, письмі, говорінні та аудіюванні. Вона передбачає виділення базового та чотирьох сертифікаційних рівнів.

Натомість в Україні досі немає єдиних державних стандартів. На сайті Міністерства освіти і науки України є Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної, що його розробили спеціалісти з Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. Проте також існують розробки інших фахівців — зі Львова, Харкова та Винниці. 3 жовтня 2016 року в Міністерстві освіти і науки України відбулося засідання робочої групи з розроблення Сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної (рівні А1-С1). Одним із питань засідання було обговорення розроблення державного стандарту з української мови як іноземної, у якому було б об'єднано зусилля всіх фахівців у галузі української мови як іноземної. Сподіваємось, що єдиний державний стандарт з української мови як іноземної невдовзі буде створено й оприлюднено.

Одним із засобів опанування іноземною мовою, звичайно ж, є підручники. Природно, що зазвичай ми (автори цієї статті — прим. О.Т.) користувалися підручниками з вивчення української мови як іноземної. Проте минулого року ми мали нагоду працювати з підручниками для вивчення російської мови як іноземної: під час організації літньої школи, повідомили, що студенти вивчають як іноземну саме російську мову, тому хочуть продовжити її вивчення. Тому принагідно було здійснено короткий порівняльний аналіз підручників з української мови як іноземної і, відповідно, підручників з російської мови як іноземної.

Серед українських фахівців необхідно зазначити таких, як О. Антонів, Н. Бондарева, М. Буряк, А. Дем'янюк, С. Дерба, Р. Кривко, Н. Лисенко, В. Любчевська-Сокур, Г. Макарова, В. Невоїт, Ніколаєва Н., О. Новіцька, К. Стефанишин, М. Тишковець, В. Овдіюк, О. Палінська, С. Романюк, Є. Світлична, О. Синчак, О. Ситник, Т. Цапко, Л. Черпаха, Г. Швець, М. Шевченко та ін.

Це передусім такі підручники:

Бондарева Н.О., Шевченко М.В. Іти — ходити, їхати — їздити... Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів (К., 2011) [2], Буряк М. Яблуко (Львів, 2015) [3], Дем'янюк А. Практичний курс української мови (для іноземних студентів-філологів). Навчальний посібник (К, 2011) [10], Дем'янюк А. Розвиток навичок науково-

го мовлення (для іноземних студентів-філологів): навчальний посібник (К., 2009) [11], Дерба С. М. Знайомство з Україною: Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів (К., 2013) [12], Дерба С. М., Любчевська-Сокур В. О. Українська мова для іноземних студентів. Наукові тексти та завдання до них (Вінниця, 2012) [13], Лисенко Н. О. Українська мова для іноземних студентів (К., 2010) [19], Макарова Г. Розмовляймо українською. Елементарний курс. Навчальний посібник (К., 2011) [20], Мандрівка Україною: навчальний посібник для читання на рівні B2 / І. Ключковська, О. Палінська, О. Пташник, О. Туркевич, Б. Сиванич, Г. Шміло (Львів, 2012) [21], Ніколаєва Н. С., Невоїт В. І., Любчевська-Сокур В. О., Овдіюк В. В., Ситник О. О., Черехапа Л. Л. Українська мова для іноземців: Збірник вправ (К., 2011) [23], Палінська О., Качала О. Навчальний посібник «Автостопом по Україні»: аудіокнига з вправами, призначена для студентів, які володіють українською мовою на рівні С1 (Львів, 2014) [26], Палінська О. Крок-1 (рівень А1 — А2). Українська мова як іноземна: книга для студента (Львів, 2011) [24], Палінська О. Крок-2 — продовження навчального комплексу «КРОК» для всіх, хто вивчає українську як іноземну на рівні В1 (Львів, 2014) [25], Швець Г. Д. Знайомтеся: Київ: Навчальний посібник з української мови для студентів-іноземців (К., 2011) [32].

Окремі підручники зорієнтовані на певну цільову аудиторію, зокрема на поляків: Антонів О., Романюк С., Синчак О. *Україна-Польща. Діалог культур* (Варшава, 2014) [1]. Матеріал підручника базований на оригінальних текстах — польських і українських, що стосуються різних тематичних напрямків — політика, мистецтво, мода, наука, спорт, література. Тут також варто назвати підручник «Z ukraińskim na ty», що вийшов у двох частинах: Delura S., Drobiszewska U., Kononenko I., Mytnik I., Romaniuk S., Saniewska, M., Zambrzycka M. *Z ukraińskim na ty, część 1* (Warszawa, 2013), підручник для поляків, рівень В 1 [33]; Delura S., Kononenko I., Mytnik I., Romaniuk S., Saniewska M., Samadowa A., Jeż M., Zambrzycka M. *Z Ukraińskim na ty, część 2* (Warszawa, 2014), підручник для поляків, студентів філології, рівень В 1, частина 2 [34].

Також варто зазначити, що деякі із зазначених підручників містять диск із професійним записом текстів для слухання, що значно полегшує оволодіння іноземною мовою.

Загалом зазначаючи плідну й професійну роботу фахівців у галузі української мови як іноземної, варто наголосити, що підручники з російської мови як іноземної видаються нам кращими в певних аспектах. Цей стан є цілком природним, оскільки від 30-х до 80-х рр. ХХ ст. політика радянського уряду щодо держав, які входили до складу Радянського Союзу, аж ніяк не сприяла розвиткові ні української мови як національної, ні, тим більше, вивченню української мови як іноземної.

Підручники з російської мови як іноземної ми добирали за популярністю серед тих, хто вивчає російську. Підбірку було здійснено на відомих сайтах для обміну файлів, а також у соцмережах. Для того, щоб встановити популярність підручника було враховано кількість запитів на скачування файлу та кількість скачувань. Тож, подамо підручники за рівнями вивчення іноземної мови.

Підручники рівнів А 1 — А 2.

Вариченко Г. В. Русский язык как иностранный (базовый уровень): учеб. пособие (Минск, 2012) [4]. Звернімо увагу, що підручник був виданий не в Росії, а в Білорусі, що також свідчить про рівень опрацювань російської мови як іноземної на території іншої держави. Композиційно посібник складається з дев'яти модулів: перші три знайомлять із найпростішими елементами мови, а решта шість формують навички правильної побудови фраз, допомагають накопичити словниковий запас. Мета швидкого засвоєння різних аспектів мови в різних видах мовленнєвої діяльності зумовлює зв'язок лексико-граматичного матеріалу, ситуацій, тем спілкування із комунікативною діяльністю тих, хто вивчає мову.

Метс Н. А., Акишина А. А. Русский язык в часы досуга (Москва, 1993) [22]. Посібник розділено на три блоки: індивідуальна робота, робота в групах та парах, а також тексти. В ігровій формі подано лексико-граматичний мінімум, який розвиває здатність до побудови елементарних синтаксичних конструкцій. Посібник можна використовувати для самостійного навчання, оскільки він містить ключі до завдань.

Голуб Е. З. Русский язык как иностранный: начальный этап обучения: учеб. — метод. пособие по русскому языку для иностранных слушателей (Минск, 2012) [8]. А також посібник за ред. А. В. Санникової «Русский как иностранный (начальный курс)» (Минск, 2010) [31].

Основна мета посібників — навчання іноземних слухачів основам фонетичної системи та елементарної граматики російської мови, розвиток навичок діалогічного та монологічного мовлення на основі лексики побутового характеру. Ситуативно-тематичне подання матеріалу спрямовано на формування в іноземців комунікативної компетенції на основі найбільш актуальних тем спілкування.

Величко А. В. Какой падеж? Какой предлог? Глагольное и именное управление: учебное пособие (М., 2008) [5]. Підручник має коригувальний характер, його основна мета — відпрацювання правильного вживання російських прийменниково-відмінкових форм. Таке коригування здійснено на основі тренувальних вправ, більшість яких мають ключі. Це дозволяє використовувати посібник також для самостійної роботи.

Зеркало: читаем и говорим по-русски: Учеб. пособие для иностранцев (Бишкек, 2012) [15]. У посібнику вміщено тексти для читання на різних етапах навчання, починаючи з елементарного та базового рівнів. До запропонованих текстів подаються завдання, спрямовані на розвиток комунікативних умінь. Головна мета посібника — активізація навичок читання та розуміння, говоріння, ведення дискусії, будувати творчі висловлення.

Особливості підручників для рівнів А1–А2: мову вивчають на моделях, що легко запам'ятати без заучування граматичних правил. Натомість у підручниках з УМІ для рівнів А1–А2 часто можна натрапити на те, що основну увагу все ж приділено граматиці. Серед позитивних моментів аналізованих посібників також варто зазначити, що послідовно вивчають відмінки та їхні значення, останні пов'язані з дієсловами, що керують цими відмінками; речення — як основа вивчення мови — постійно поширюється і збагачується; книга містить лише лексику сучасної російської мови; дієслова подано в певному порядку: спочатку ті, що належать до продуктивних класів та за зразком яких змінюється велика кількість дієслів.

Підручники рівнів В1 — В2.

Лебединский С. И. Русский язык как иностранный: Учебник (Минск, 2011) [18]. Книгу орієнтовано на іноземних студентів, які володіють російською мовою на базовому рівні. Комунікативно орієнтовану концепцію покладено в основу запропонованого підручника.

Основною одиницею є текст, тому кожна тема містить декілька текстів різних жанрів та різних ступенів складності. Граматичний матеріал ґрунтується, в основному, на найбільш складних граматичних темах (вид дієслова, дієслова руху з префіксами, відмінювання кількісних числівників, заміна дієприкметникових та дієприслівникових зворотів різноманітними типами підрядних частин.

Серія книг за авторства А. Родимкіної та Н. Ландсман: Россия день за днем. Выпуск 1. Тексты и упражнения (СПб., 2009) [28], Россия день сегодняшний. Тексты и упражнения (СПб., 2005) [29], Россия сегодня. Тексты и упражнения (СПб., 2002) [30] містить тексти сучасної російської періодики, цікаві в плані мови та країнознавства. Тексти адаптовані, до кожного подано словник, вправи та завдання для розвитку навичок усної та писемної форми мови. До лексико-граматичних вправ запропоновано ключі. Можна використовувати для англомовних носіїв.

Егорова А. Ф. Трудные случаи русской грамматики: сборник упражнений по русскому языку как иностранному (СПб., 2008) [14] та Глазунова О. И. Давайте говорить по-русски. Учебник по русскому языку (М., 2003) [7]. Підручники містять завдання для засвоєння граматичних тем, які зазвичай викликають труднощі у вивченні російської мови іноземцями: вираження часу, причини, мети, умови в простому та складному реченнях, уживання коротких та повних прикметників, неозначених та заперечних займенників та прислівників. Окрім того, подано вправи для вдосконалення комунікативних навичок.

Пехливанова К. И., Лебедева М. Н. Грамматика русского языка в иллюстрациях (М., 1990) [17]. На доступних конкретних, пов'язаних із життям прикладах подано абстрактні граматичні правила. Щоб полегшити сприйняття граматики, автори використовують наочність.

Підручники рівнів С1 — С2.

Глазунова О. И. Грамматика русского языка в упражнениях и комментариях. Морфология (СПб., 2007) [6]. Збірник вправ, який містить найбільш важливі розділи практичної граматики, а також теоретичний матеріал, необхідний для виконання завдань. Завдання побудовано на основі найбільш частотних конструкцій у розмовній мові. Приділено увагу контекстуальному та стильовому вживанню мовних одиниць. Найбільш складні для виконання вправи містять ключі.

Григорьева О. Н. Стилистика русского языка: Учебное пособие для иностранцев (М., 2000) [9]. Розглянуто основні поняття стилістики. У посібнику представлено різні типи текстів та завдань до них, спрямованих на засвоєння російської мовної культури.

Кумбашева Ю. А. Человек в современном мире: учеб. пособие по разговорной практике (М., 2006) [16]. Складається з текстів та лексичних вправ, орієнтованих на розвиток навичок ведення діалогу та полілогу. Тексти цікаві не лише з погляду мови, а й порушують широке коло соціально-культурних та суспільно-політичних тем.

Ласкарева Е. Р. Чистая грамматика (СПб., 2008) [17]. Матеріал представлено за принципом наростання складності, значну увагу приділено збагаченню лексики, поглибленню граматики. Контрольні вправи та тести розроблено відповідно до стандартів державних сертифікаційних тестів, подано ключі до них.

Тож, зробивши порівняльний аналіз підручників з української мови як іноземної та з російської як іноземної, можемо зазначити низку переваг останніх: використання сучасної лексики, доцільність та вмотивованість використання граматики для початкових рівнів вивчення мови, застосування сучасних текстів (як сучасних авторів, так і текстів, де зображено сучасні реалії життя) для ілюстрації як мовного матеріалу, так і для ознайомлення з культурою країни.

Унаслідок кардинальних змін геополітичних орієнтирів України варто переосмислити стан і перспективи викладання української мови як іноземної. Необхідно критично поглянути на те, що було зроблено, і розробити ефективну стратегію виведення української мови на світовий лінгвістичний ринок. Дуже корисним у цьому плані для нас може стати досвід ФРН, Великої Британії, Франції, Іспанії, Польщі, Росії та інших країн, які свого часу вже створили профілі вимог та відповідні методики, які ефективно використовують на мовних курсах у різних країнах світу та у практиці викладання іноземних мов у вишах і школах.

Список літератури

1. Україна-Польща. Діалог культур / О. Антонів, С. Романюк, О. Синчак. — Warszawa, 2014.
2. Бондарева Н. О. Ити — ходити, їхати — їздити... [навч. посіб. з укр. мови для інозем-

- них студентів] / Н. О. Бондарева, М. В. Шевченко. — К.: Четверта хвиля, 2011. — 281 с.
3. Буряк М. «Яблуко»: [підручн. з укр. мови як іноземної (базовий рівень)] / М. Буряк. — Львів: Вид-во УКУ, 2015. — 268 с.
 4. Вариченко Г. В. Русский язык как иностранный (базовый уровень): [учеб. пособ.] / Г. В. Вариченко, Е. В. Кишкевич, Ж. В. Проконина. — Минск: БГУ, 2012. — 235 с.
 5. Величко А. В. Какой падеж? Какой предлог? Пагольное и именное управление: [учеб. пособ.] / А. В. Величко, О. Н. Башлакова. — М.: «Русский язык». Курсы, 2008. — 176 с.
 6. Глазунова О. И. Грамматика русского языка в упражнениях и комментариях. Морфология / О. И. Глазунова. — СПб.: Златоуст, 2007. — 424 с.
 7. Глазунова О. И. Давайте говорить по-русски: [учебник по русс. языку] / О. И. Глазунова. — М.: Рус. яз., 2003. — 336 с.
 8. Голуб Е. З. Русский язык как иностранный: начальный этап обучения: [учеб.-метод. пособ. по русс. языку для иностранных слушателей] / Е. З. Голуб, А. В. Рачковская. — Минск: МГЛУ, 2012. — 164 с.
 9. Григорьева О. Н. Стилистика русского языка: [учеб. пособ. для иностранцев] / О. Н. Григорьева. — М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. — 164 с.
 10. Дем'янюк А. А. Практичний курс української мови (для іноземних студентів-філологів): [навч. посіб.] / А. А. Дем'янюк. — К.: Видавн.-поліграф. центр «Київський ун-т», 2011. — 120 с.
 11. Дем'янюк А. А. Розвиток навичок наукового мовлення (для іноземних студентів-філологів): [навч. посіб.] / А. А. Дем'янюк. — К.: Видавн.-поліграф. центр «Київський ун-т», 2009. — 120 с.
 12. Дерба С. М. Знайомство з Україною: [навч. посіб. з укр. мови для іноземних студентів]. — 2-е вид., випр. і доп. / С. М. Дерба. — К.: Фенікс, 2013. — 97 с.
 13. Дерба С. М. Українська мова для іноземних студентів: [наук. тексти та завдання до них] / С. М. Дерба, В. О. Любчевська-Сокур. — Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2012. — 188 с.
 14. Егорова А. Ф. Трудные случаи русской грамматики: [сб. упражнений по русс. языку как иностранному] / А. Ф. Егорова. — СПб.: Златоуст, 2008. — 100 с.
 15. Зеркало: читаем и говорим по-русски: [учеб. пособ. для иностранцев]. — Бишкек: Изд-во КРСУ, 2012. — 248 с.
 16. Кумбашева Ю. А. Человек в современном мире: [учеб. пособ. по разговорной практике] / Ю. А. Кумбашева. — М.: Флинта: Наука, 2006. — 200 с.
 17. Ласкарева Е. Р. Чистая грамматика / Е. Р. Ласкарева. — СПб.: Златоуст, 2008. — 336 с.
 18. Лебединский С. И. Русский язык как иностранный: [учебник] / С. И. Лебединский, Г. Г. Гончар. — Минск, 2011. — 402 с.
 19. Лисенко Н. О. Українська мова для іноземних студентів: [навч. посіб.] / Н. О. Лисенко, Р. М. Кривко, Є. І. Світлична, Т. П. Цапко. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 240 с.
 20. Макарова Г. Розмовляймо українською. Елементарний курс: [навч. посіб.] / Г. Макарова, Л. Паламар, Н. Присяжнюк. — К.: Фірма «Інкос», 2011. — 222 с.
 21. Ключковська І. Мандрівка Україною: [навч. посіб. для читання на рівні В 2] /

- І. Ключковська, О. Палінська, О. Пташник, О. Туркевич, Б. Сиванич, Г. Шміло. — Дон Боско, 2012.
22. Метс Н. А., Акишина А. А. Русский язык в часы досуга / Н. А. Метс, А. А. Акишина. — Москва: «Русский язык», 1993. — 153 с.
 23. Ніколаєва Н. С. Українська мова для іноземців: [зб. вправ] / Н. С. Ніколаєва, В. І. Невоїт, В. О. Любчевська-Сокур. — 2-е вид., випр. та допов. — К.: Четверта хвиля, 2011. — 212 с.
 24. Палінська О. Крок –1 (рівень А1 — А2). Українська мова як іноземна: [книга для студента] / О. Палінська, О. Туркевич. — Львів: Артос, 2011. — 100 с.
 25. Палінська О. Крок –2 — продовження навчального комплексу «КРОК» для всіх, хто вивчає українську як іноземну на рівні В1: [навч. посіб. для студента, диск, робочий зошит] / О. Палінська. — Дон Боско, 2014.
 26. Палінська О. Навчальний посібник «Автостопом по Україні»: [аудіокнига з вправами, призначена для студентів, які володіють українською мовою на рівні С1] / О. Палінська, О. Качала. — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014.
 27. Пехливанова К. І. Грамматика русского языка в иллюстрациях / К. И. Пехливанова, М. Н. Лебедева. — М.: Русс. язык, 1990. — 353 с.
 28. Родимкина А. М. Россия день за днем. / А. М. Родимкина, Н. Ландсман. — СПб.: Златоуст, 2009. — Вып. 1: Тексты и упражнения. — 136 с.
 29. Родимкина А. М. Россия, день сегодняшний: [тексты и упражнения] / А. М. Родимкина, Н. Ландсман. — СПб.: Златоуст, 2005. — 232 с.
 30. Родимкина А. М. Россия сегодня: [тексты и упражнения] / А. М. Родимкина, Н. Ландсман. — СПб.: Златоуст, 2002. — 184 с.
 31. Русский как иностранный (начальный курс): [учебник] / Л. А. Меринкова и др.; под ред. А. В. Санниковой. — Минск: Элайда, 2010. — 432 с.
 32. Швець Г. Д. Знайомтеся: Київ: [навч. посіб. з укр. мови для студентів-іноземців] / Г. Д. Швець. — К.: Видавець Федоров О. М, 2011. — 240 с.
 33. Delura S. Z ukraińskim na ty / S. Delura, U. Drobiszewska, I. Kononenko, I. Mytnik, S. Romaniuk, M. Saniewska, M. Zambrzycka. — Warszawa, 2013. — Cz. 1.
 34. Delura S. Z ukraińskim na ty / S. Delura, I. Kononenko, I. Mytnik, S. Romaniuk, M. Saniewska, A. Samadowa, M. Jeż, M. Zambrzycka. — Warszawa, 2014. — Cz. 2.

O. Tuluzakova, Y. Bohdanova

THE COMPARATIVE ANALYSIS OF TEXTBOOKS «UKRAINIAN AS FOREIGN LANGUAGE»

The article analyses general trends of teaching Ukrainian as a foreign language, development of regular national standards. There is a brief review of textbooks «Ukrainian as foreign language». Textbooks of Russian as a foreign language are analyzed according to levels (A1-C2) on aspects such as the us-

ing of modern vocabulary, appositeness and motivation of using grammar for primary level of learning, the using of modern texts to illustrate the language material and to familiarize with the culture of the country.

Ukraine's accession to the European and world cultural space shows the urgent need of the adding of the Ukrainian language in European Union's registered languages. This fact requires from Ukrainian specialists further improvement approaches to teaching Ukrainian as a foreign language in accordance with international standards. The aim is focused and consistent popularization of Ukrainian language in Ukraine and abroad.

Today there are increasing numbers of those, who want to learn Ukrainian. Instead, there are no specialized literature that would be followed by a conceptual approach in writing textbooks Ukrainian language and contain the latest communicative oriented methods and elaborated didactic teaching of this discipline in accordance with international standards.

Tutorials is the one way of mastering a foreign language course. Textbooks in Russian as a foreign language seem to us better in some aspects. This condition is quite natural, since the 30's to 80's XX century Soviet government's policy states that were part of the Soviet Union, did not contribute to the development of Ukrainian language as neither national, nor even, studying Ukrainian language.

After a comparative analysis of textbooks in Ukrainian language and Russian as a foreign language, we can note some advantages of the latter: the use of modern vocabulary, appropriateness and motivation of using grammar for primary level learning, the use of modern texts (such contemporary authors and texts where shown modern realities of life) to illustrate how language material and to familiarize themselves with the country's culture.

Keywords: Ukrainian as a foreign language, foreign language learning, books, speaking, reading, listening, writing, grammar, vocabulary.

Матеріал надійшов 11.10.2016